

FOR DEFENSE
BUY
UNITED STATES
SAVINGS
BONDS
AND STAMPS

Najstarejši
slovenski
dnevnik v
Ohio

Oglaš v tem
listu so
uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest
Slovene
Daily in
Ohio
—
Best
Advertising
Medium

FOR DEFENSE
BUY
UNITED STATES
SAVINGS
BONDS
AND STAMPS

VOLUME XXV. — LETO XXV.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), MAY 11, 1942.

ŠTEVILKA (NUMBER) 110

IZMAGOVITI KONEC POMORSKE BITKE V KORALNEM MORJU

Ameriški bombniki zasledujejo bežeče
ostanke razpršene japonske mornarice.
Zmaga zaveznikov je popolna.

AMERIŠKE IZGUBE SO NEZNATNE

Glavni stan zaveznikov v Avstraliji, nedelja, 10. maja. — Iz Arthurjevega glavnega stanja se naznanja, da so zavezniki bombniki, ki nadaljujejo s svojimi napadi na japonsko mornarico v Koralnem morju, uspešno dosegli večeraj neki sovražni tanker ter da so uničili štiri pomorska letala.

Neznatne ameriške izgube

WASHINGTON, 9. maja. — Ameriški department naznanja, da ni prejel nobenega poročila o potopu kakšne ameriške ladje ali nosilke letal na morju, o katerem potopu izve iz Tokija.

Australija se smatra izven verjetne nevarnosti invazije, če pretila od strani Japoncev, ki niso zavezniške bojevalne sile, v glavnem ameriške, kar po zračni sili, izvojen največje pomorske zmage sedanji vojni, in to za rešeno nizko ceno od strani

Če bo v kongresu predložena predloga, ki priporoča začasno prisilno štedenje

Podlagi te predloge naj bi se pridržalo gotov znesek od plač vseh delavcev, ki zaslužijo \$20 ali več na teden. — Administracija je hladna napram tej predlogi.

WASHINGTON, 10. maja. — Senator Gore, demokrat iz Tennessee, bo predložil jutri v kongresu predlogo, da se ena črna za čas vojne štedenje plača za čas vojne štedenje, ki zasluži nad \$20 na teden. Gore pravi, da je potrebna, ako nečloveški vojne zaradi notranje kaosa.

Vsi naj bi prispevali
V njegovem načrtu bi se prišlo do vojne bonde 6 odstotkov plač delavcev, ki zaslužijo nad \$20 in \$30 tedensko. Od te bonde bi se tozadevne vojne temu primerno dvigale na \$25,000 na leto, kar naj bi vsaki, ki ima \$25,000 na leto, vložil (po postopku davkov) ves denar nad \$25,000 v vojne bonde.

Kongresnikov načrt
Njegov načrt je sledeč:
Plač do \$20 — samski \$1.80 na teden, nad vsoto \$30 oženje \$3.00 na teden, nad vsoto \$40 do \$50 — samski \$2.50 na teden, nad vsoto \$40. Oženo \$1.70 in 8 odst. nad vsoto \$40.
Plač do \$60 — samski \$3.30 na teden, nad vsoto \$50. Oženo \$1.50 in 9 odst. nad vsoto \$60.
Plač do \$70 — samski \$4.00 na teden, nad vsoto \$60. Oženo \$2.50 in 10 odstotkov nad vsoto \$60.

Administracija je hladna
Dolej ni še nobenega znamenja, da bo administracija podprla predlogo. Znano je, da predsednik Roosevelt nasprotuje vsakemu štedenju ter da je zavrnila za prostovoljno šte-

Ameriški bombniki nad Tokijem in drugimi mesti

Včeraj je končno vojni department priznal, da so bili bombniki, ki so bombardirali japonska mesta, ameriški.

WASHINGTON, 10. maja. — Vojni department je danes končno naznanil in priznal, da so bili ameriški bombniki, ki so dne 18. aprila napadli Tokio in druga japonska mesta.

Bombniki, ki so prigrmeli nad Japonsko ob belem dnevu, so se spustili nizko nad zemljo ter bombardirali Tokio, Jokohamo, Nagojo in druga japonska mesta z eksplozivnimi in vžigalnimi bombami. Nastali so veliki požari, ki so goreli polna dva dni.

To je bilo vse, kar je naznanil vojni department. Od kje so prileteli bombniki, ali z baz na kopnem, ali morda z ladij nosilk, o tem vojni department molči, kar je najbrže znamenje, da se bodo taki napadi ponovili.

Pri tem bombardiranju je bil značilen sledeči incident. Ko so se ameriški bombniki bližali svojim tarčam, je pravkar tokijski radio v angleščini oznanjal, kako lepo je življenje na Japonskem, kjer ni nobenega strahu pred nevarnostmi zračnih napadov. — Nenadoma pa je ta glas utihnil, nakar se je zaslišalo svarilo v japonskem jeziku, to je radio-govornik svaril ljudstvo, da so nad Tokijem sovražni bombniki.

Popoldne se je zopet slišalo japonski radio, ki je naznanjal, da je bilo ob bombardiranju med tri in štiri tisoč žrtev ter pozival ljudstvo, naj molči za dež, ki bi pogasil požare.

Seja za nakup bombnika
Yugoslav (Slovenci) klub sklicuje za nočjo sejo v glavnem uradu S. D. Z. z namenom, da se prične z akcijo za nabiranje prispevkov za bombnik generala MacArthurja. Vsak, kdor se zanima za to podvzetje, je vabljeno, da se sestanaka udeleži. Pričetek ob 7.30 uri.

Delegatje
Delegatoma 10. redne konvencije Slovenske dobrodelne zveze so bili izvoljeni pri društvu France Prešeren št. 17 sledi: John Zalar, John Centa, Anton Anžlovar, namestnikom pa Louis Stavanja, Louis Meše in Anton Pogačar.

GRŠKI IN BOLGARSKI RODOLJUBI NA POSVETOVANJAH Z MIHAJLOVIČEM

Newyorški "PM" poroča dne 5. maja v svojem vojnem pregledu:
"Prejšnji teden je prišlo poročilo, da je imel jugoslovanski vojni minister general Draža Mihajlovič, ki vodi srbske rodoljube v boju proti zasednim oblastim, važna posvetovanja z grškimi in rumunskimi rodoljubmi in da se na Balkanu pripravljajo splošna ofenziva, Ta-

NOVI JUGOSLOVANSKI POSLANIK V KANADI

OTTAWA, 8. maja (brzojavno JIC) — Novi jugoslovanski poslanik v Kanadi minister g. dr. Izidor Cankar je danes nastopil svojo dolžnost.

Na železniški postaji je pričakal dr. Izidorja Cankarja, novega jugoslovanskega poslanika v Kanadi, kanadski predsednik Mackenzie in njegov po-

Omiljenje zakona proti sovražnim inozemcem

Zastopnik vlade je izjavil, da so tozadevni zakoni krivični in da jih bo treba omiliti.

Earl G. Harrison, ki ga je nedavno predsednik Roosevelt imenoval za naseljeniškega in naturalizacijskega komisarja, je govoril v soboto v Carter hotelu pred člani Seste narodne konference za zaščito tujcemcev ter je ob tej priliki izjavil, da bo treba narediti gotove izpremembe v klasifikaciji tujcemcev. Harrison je dalje izjavil, da je pomanjkanje soglasja v vladnih departmentih krivo tem zmedam in dejstvu, da se ne zaposli pri neobhodno potrebnih delih vsega delavstva.

"Dobro mi je znano, da so nekateri naši najboljši državljani klasificirani kot sovražni tujcemci," je rekel Harrison. Zato bo morala legislacija uzakoniti gotove določbe, da se temu opomore. Ako hočemo mobilizirati tujcemce za zmago, jim moramo tudi dati to, kar od nas pričakujejo," je rekel Harrison.

Poleg Harrisona je govorilo še več drugih govornikov, med njimi župan Lausche, senator Boyd, mestni sodnik Louis Pettrash, direktor javne varnosti Frank Celebrezze in drugi.

Demokratski klub v Euclidu

Demokratski klub Slovencev v Euclidu ima svojo redno sejo jutri večer, 12. maja, ob 8. uri v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Poziva se članstvo v polnem številu, da se odzove, kajti seje v tekočem letu so jako važne, posebno za nas Slovence in Hrvatce.

Balinarske vaje

Članice krožka št. 3 Progressivnih Slovencev, ki se zanimajo za balincanje, naj pridejo gotovo vsako sredo zvečer ob 8. uri v Slovenski društveni dom na Recher Ave., kjer se balinca, kajti tekma se bo vršila 2. avgusta.

Kultura

MLADINSKI ZBOR "ŠKRJANČKI"

Seja mladinskega zbora "Škrjančki" se vrši nočjo ob 7.30 uri v navadnih prostorih Slov. društvenega doma na Recher Ave. Starše se prosi, da se udeležijo.

Kitajci pognali Japonce nazaj z Burma ceste

V soboto so Kitajci v besnem napadu poklali nad 3,000 Japoncev ter se zopet polastili važnih postojank na Burmi.

Kitajci so se v soboto z divjim srdom vrgli na Japonce, katerih so nad 3,000 poklali, ostane pa zapodili v divjem begu nazaj proti Burmi.

Kitajci so zdaj tesno za petami Japoncem, ki so se pretekli teden v takem triumfu pognali navgor po Burma cesti ter izjavljajo, da preti Japoncem gotov pogin.

V Burmi so napadli Kitajci mesto Mandalajo, katerega so zavzeli Japonci dne 2. maja. Kitajci so dospeli do predmestij Mandalaje z vzhoda in zapada. Pri napadu na Japonce na Burma cesti so se ravnali Kitajci po vnaprej zasnovanem načrtu, da so pustili Japonce v Junnan provinco, kjer so se raztegnile njihove črte, nakar so jih napadli.

Kitajci so tudi zopet zavzeli Maymyo, kjer se je nahajal prej zavezniški glavni stan.

Krvavi boji med Rumunijo in Madžarsko

Zdaj so se pričeli Hitlerju za hrbtom lasati še njegovi sateliti. — Rusija napoveduje zmago v letu 1942.

MOSKVA, 10. maja. — Moskva službeno poroča, da se je vršil na meji Rumunije in Madžarske srdit boj med rumunskim in madžarskim vojaštvom. To je hud poper za Hitlerja, ako se bodo za njegovim hrbtom topli njegovi sateliti.

Rumunske čete so se ponoči priplazile preko meje v kraju Bretzku, kjer so napadle svoje "zaveznike". Ubilih je bilo dvajset Madžarov, katerih trupla so odnesli Rumunci s seboj v Rumunijo.

MOSKVA, 10. maja. — Aleksander Goreljaj, podkomisar za sovjetsko tankovsko industrijo je danes izjavil, da je zdaj Rusija v stanju producirati v dovolj velikih množinah tanke, da se izpolni prvomajski ukaz premijerja Stalina in da se še v letu 1942 stare Nemčijo.

GADJE GNEZDO

Danes sme pričeli objavljati krasno povest "Gadje gnezdo," ki jo je spisal Vladimir Levstek in katero delo se smatra za prvo klasično delo slovenske literature. Povest se dogaja v času trpljenja in nad prve svetovne vojne, ko se je zadajalo temelje Jugoslaviji, narodni državi Slovencev, Srbov in Hrvatov. Povest je zlasti primerna tudi sedanjemu času, zato ni dvoma, da bomo z njo ustregli vsem našim cenjenim naročnikom, čitateljem in čitateljicam.

Darovi za MacArthurjev bombnik

Župan predmestja Maple Heights John J. Pekarek je poslal odboru za nakup bomberja MacArthurju, nad tisoč dolarjev prostovoljnih prispevkov. Med onimi, ki so prispevali, da je bil tudi Slovenski narodni dom v Maple Heights, O., ki je prispeval \$25.00.

CHURCHILL SVARI HITLERJA PRED VPORABO STRUPENIH PLINOV

Ako bodo Nemci uporabljali strupene pline
proti Rusiji, bodo angleški letalci
napadli s temi plini Nemčijo.

MI POZNA MOŠE HUNE, ZATO SMO TUDI NA TO PRIPRAVLJENI, JE REKEL PREMIER

Včeraj popoldne je imel angleški premier Winston Churchill po radiu značilen govor, v katerem je med drugim tudi resno posvaril Nemčijo, da bodo angleški letalci zanesli vojno strupenih plinov preko vse Nemčije, ako se Nemčija drzne napasti Rusijo s strupenimi plini, nakar je napovedal silno zračno ofenzivo angleških in ameriških bombnikov napram Nemčiji.

Napoved Nemčiji
Resen in mrk v svoji napovedi "mizerije in pokolja," ki čaka Nemčijo, pa je bil premier zopet optimističen, ko je izjavil, da prinaša Angliji in njenim zaveznikom "poslanico zadovoljstva in dobre volje."

Izjavljajoč, da se je strašno ravnotežje končno nagnilo na stran zaveznikov, je Churchill napovedal, da se bosta angleška in ameriška mornarica spopadli z japonsko mornarico ter jo obdržali v šahu, k čemer bo pripomogla tudi zavezniška zračna sila.

Izjava o strupenih plinih
"Je pa še neka resna stvar, katero vam moram omeniti," je rekel Churchill. "Sovjetska vlada nam je naznanila, da se utegnejo Nemci v svojem obupu poslužiti strupenih plinov proti ruski armadi in ruskemu ljudstvu."

Angleži poznajo Hune
"Mi smo trdno odločeni, da se ne bomo poslužili tega strašnega orožja, dokler se ga ne porani."

Evropo je zajel nov val krvavega in maščevalnega nacijskega terorizma

V Pariz je prispel notoričen gestapovec Heydrich, ki mu pravijo Nemci "der Henker" ali rabelj. — V Franciji se vrše eksekucije v masah.

LONDON, 9. maja. — Nemci so danes pomorili mnogo civilistov po vsej zasedeni Evropi, 50 oseb samo v Parizu, ko je gestapovec Reinhard Heydrich raztegnil svojo kampanjo represalij v prizadevanju da zatrti antinacijske izbruhe.

"Rabelj" na delu

Heydrich, ki je glavni Himmlerjev podnačelnik gestapa, je znan med nemškim ljudstvom pod vzdevkom "der Henker" (rabelj). Vsa znamenja kažejo, da je pričel zdaj v severni Evropi svojo kampanjo terorizma, ki ne bo v ničemer zaostajala za ono, ki jo je uvedel v Češkoslovaški, kjer je osebno odredil 500 eksekucij.

Poročila včerajšnjega dne javljajo o razširjanju antinacijskih izgrediv in o neusmiljenih nacijskih represalijah.

Zdaj so zamenjala vojaške tribunale gestapovskega sodišča, ki ne poznajo milosti in izkazujejo večinoma samo smrtno kazni, proti katerim ni priziva.

50 Francozov ustreljenih

Danes zjutraj so na dvorišču neke jetnišnice v Parizu ustrelili nacisti 50 tako zvanih "komunistov" in židov, s kakršno označbo označujejo naciji vse,

služijo Nemci kot prvi. Toda, ker dobro poznamo naše Hune, nismo zamudili prilik ter smo se tudi na to temeljito pripravili.

Šilo za ognjilo

"Zato naglašam, da bomo nastopili proti napadom s strupenimi plini proti Rusiji natančno tako, kakor če bi se Nemci poslužili strupenih plinov proti nam. Ako se bo poslužil Hitler tega strašnega sredstva, tedaj bodo naši letalci zanesli pline nad vojaške objekte vse Nemčije."

Poročilo Tassa

Tozadevno Churchillovo svarilo je prišlo 24 ur zatem, ko je sovjetska agencija Tass sporočila, da so se Nemci že poslužili proti Rusom strupenih plinov na krimski fronti.

O zavzetju Madagaskara

Nato je Churchill povedal, da je bilo že pred tremi meseci odločeno zavzetje Madagaskara ter da je bila angleška ekspedicija dva meseca na potu.

Zatem se je premier doteknil zahtev angleškega ljudstva po invaziji Evrope. Rekel je: "Naravno, jaz ne bom povedal, kakšni so naši tozadevni nameni, toda ena stvar je, katero bom razodel. V veliko zadoščenje mi je bojevitost in agresivni duh angleškega ljudstva, kakršen duh vlada tudi onstran Atlantika." Dejal je, da oni, ki zahtevajo ofenzivo, ne bodo razočarani.

Evropo je zajel nov val krvavega in maščevalnega nacijskega terorizma

V Pariz je prispel notoričen gestapovec Heydrich, ki mu pravijo Nemci "der Henker" ali rabelj. — V Franciji se vrše eksekucije v masah.

LONDON, 9. maja. — Nemci so danes pomorili mnogo civilistov po vsej zasedeni Evropi, 50 oseb samo v Parizu, ko je gestapovec Reinhard Heydrich raztegnil svojo kampanjo represalij v prizadevanju da zatrti antinacijske izbruhe.

"Rabelj" na delu

Heydrich, ki je glavni Himmlerjev podnačelnik gestapa, je znan med nemškim ljudstvom pod vzdevkom "der Henker" (rabelj). Vsa znamenja kažejo, da je pričel zdaj v severni Evropi svojo kampanjo terorizma, ki ne bo v ničemer zaostajala za ono, ki jo je uvedel v Češkoslovaški, kjer je osebno odredil 500 eksekucij.

Poročila včerajšnjega dne javljajo o razširjanju antinacijskih izgrediv in o neusmiljenih nacijskih represalijah.

Zdaj so zamenjala vojaške tribunale gestapovskega sodišča, ki ne poznajo milosti in izkazujejo večinoma samo smrtno kazni, proti katerim ni priziva.

50 Francozov ustreljenih

Danes zjutraj so na dvorišču neke jetnišnice v Parizu ustrelili nacisti 50 tako zvanih "komunistov" in židov, s kakršno označbo označujejo naciji vse,

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 28th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

UREDNIKOVA POŠTA

Lorain, O. — želimo sporočiti širni slovenski javnosti v Ameriki o delovanju postojanke št. 14 Jugoslovanskega pomožnega odbora v lorainški naselbini.

Organizirali smo svojo sekcijo 13. avgusta 1941 ter si takoj začrtali program, kateri naj bi služil kot pot do zaželenega cilja — pomoč nesrečnemu narodu, katerega del smo mi — ne glede ali smo bili rojeni v stari domovini ali ako nam je bila sreča mila, da smo se rodili pod zvezdnato zasavo.

Slovenska kri se pretaka po naših žilah, hčere in sinovi smo slovenskih mater, prva beseda, katero smo izgovorili je bila slovenska beseda, katero pa brutalni sovražnik tako brezsrčno skuša zatreti. Naš brat, naša sestra so v pomankanju, brez strehe, brez kruha, tavajo po tuji zemlji misleč na nas, ali se jih bomo spomnili ali zatajili v teh hudih urah.

Kot kamen mora biti trdo srce, katero se ne omehča, ko sliši in čita, kaj vse je naš slovenski narod je prenesel in kaj še danes prenaša, samo zato, ker se ni hotel podati na zahtevo krvoločnega in barbarskega vodstva, temveč se je uprl in s tem dokazal, da tudi on želi uživati nekdanje privilegije kot jih nudi naša država, kjer vlada svoboda in demokracija. Danes bolj kot kdaj prej širni svet ve, kdo da so Slovenci, kakšnega značaja je ta mali narod. Ponosni smo vedno bili, da izhajamo iz slovenskega naroda, ampak danes smo še stokrat bolj. Zato ne bomo skopi in sebični temveč radodarni in širokogrudni, ter pomagamo našemu nesrečnemu slovenskemu narodu. Kri ni voda! Odpri srce, odpri roke, otrija bratovske solze!

V Lorainu smo priredili 4. januarja pristno slovensko večerjo s primernim programom. Glavni govornik večera je bil dobro poznani in marljivi delavec za slovenski narod, Janko N. Rogelj. Čisti prebitek te prireditve je bil \$362.80.

V nedeljo večer 22. marca smo priredili kartno veselico, katere je prinesla čistega dobička \$118.11.

Prostovoljno so prispevali sledeči:

Po \$25.00: Rev. Milan J. Sladje, Slovenski Narodni Dom; po \$10.00: Mr. in Mrs. John Kumer; po \$5.00: Mr. in Mrs. John Bucher, Miss Mary E. Polutnik; po \$3.00: Mr. in Mrs. Joseph Svete; po \$2.30: Mr. in Mrs. Martin Pazder; po \$2.00: Louis Garek, Lorain Toy Novelty in Anton Pazder; po \$1.50: Mr. in Mrs. John Dougan; po \$1.00: Mr. in Mrs. Joseph Konke, Mr. in Mrs. Remus Markac, Mr. Louis Mislej, Michael Studio, Mr. in Mrs. John Omahen, Mrs. Matilda Ostanek, Mr. Frank Pavlich, Mr. in Mrs. Jacob Skapin; po 50c: Neimenovane. Skupaj \$91.30.

Posebna hvala naj bo ob tej priliki izražena direktorjam Slovenskega narodnega doma, ker poleg darovanega denarnega prispevka so bili nam vedno naklonjeni, in so nam bile dvorane, naj si bodejo za naše prireditve, vedno brezplačno na razpolago.

Priznanje tudi vsem krajevnim slovenskim podpornim društvom ter ostalim organiziranim skupinam za njih naklonjenost in darežljivost.

Iskrena hvala vsem, kateri so pripomogli, da mi je bilo moč odposlati na glavnega blagajnika, Mr. Leo Jurjovca, National Defense ali War Bonds v vrednosti \$555.06, ter bančno nakaznico za \$17.21. Cela vsota \$572.21.

Z rodoljubnim in narodnim pozdravom,

Mary E. Polutnik,
predsednica.

General Draža Mihajlović na čelu grških četnikov

LONDON. — (UP) — Grška vlada v izgnanstvu izjavlja, da je vojska 5.000 grških četnikov, ki se pomika vzdolž bolgarske meje, odprla nov odsek balkanske fronte proti zasednim četam osišča in v prvem spopadu ubila več sto Nemcev.

Mnoge druge čete, ki delujejo neodvisno, napadajo nemška in italijanska vojaška taborišča in prometne črte v Grčiji in na Kreti in vse to skupaj pomeni del balkanske splošne ofenzive, ki jo je pripravil in ki jo vodi jugoslovanski vojni minister general Draža Mihajlović.

Grška vlada izjavlja, da se je po poročilih z bojišča pred mesecem dni sestavila nova vojska v pokrajinah Sereza in Drame v srednji Makedoniji. Svoj prvi napad je ta vojska izvršila na nemški transport vojakov in hrane na železniški progi vzhodno od Soluna.

Poročilo pravijo, da je proga hudo poškodovana, da je padlo mnogo sto nemških vojakov, da je vlak zletel v zrak in da so se napadalec umaknili v gore.

To grško vojsko vodijo bivši častniki, organizirana pa je po konferenci generala Mihajlovića o načrtih splošne ofenzive z rumunskimi, grškimi in bolgarskimi rodoljubi, ki je bila pozimi v Mihajlovićeve bivališču v srbskih planinah.

Po tem načrtu se organizirajo na vsem Balkanu četniške vojske, z nalogo, da zaposlijo čim večje število zasednih čet

in onemogočijo diktatorjem stvarjanja zveze med temi predeli in drugimi bojišči.

Od okupacije Grčije so se grški četniki borili v majhnih skupinah, sedaj pa trdijo v uradnih grških krogi, da so se organizirali pod enim voditeljem, čigar imena ne sporočajo, vendar dodajajo, da je neprestano v zvezi z generalom Mihajlovićem.

Grški krogi pravijo, da so v teku zadnjih tednov četniki napadli mnoge pošiljke vojakov, orožja, streliva in potrebščin. Nova vojska deluje iz rodopskih planin, ki ločijo Grčijo od Bolgarske.

Grški predstavnik je izjavil, da se borba za svobodo v teh planinah razvija zelo naglo in da lahko od tod pričakujemo še mnogo dobrih vesti.

New York. (JIC) — CBS poroča, da so grški četniki, ki štejejo 4 do 5.000 mož in ki sodelujejo z oddelki generala Draže Mihajlovića in se ravna po njegovih ukazih, napadli večji nemški transport v bližini bolgarske meje. Napad se je povsem posrečil in na nemški strani je obležalo več sto mrtvih.

For VICTORY
BUY
UNITED STATES
DEFENSE
BONDS
STAMPS

Sestanek na Burmi

Zgoraj na sliki so kitajski generali, ki so se sestali na Burmi z angleškim generalom Huttonom in drugimi angleškimi častniki. Na spodnji sliki pa vidimo fraterniziranje kitajskega vojaštva z burmanskimi vaščani.

Termiti groze uničiti človeštvo

V pravadnini so živele orjaške živali in so že davno izumrle

Na naši zemlji je živele in izumrlo že nešteto živali. V pravadnini so se plazile po zemlji orjaške kuščarice in se borile z velikanskimi skorpionji. Nad močvirji pa so letale velike žuželke. Medtem ko se je pestro rastlinstvo razraslo tam, kjer so bili poprej nepredirni gozdovi, ki so se bili zaradi silnih potresov pogrezni v zemljo in se pozneje spremenili v premog, so zavladali nad zemljo orjaški zavrvi in leteli zmaji se napolnili ozračje. Največje živali na svetu so bile nad 30 m dolge in so tehtale najmanj 40 ton. Pa ni jim bilo usojeno, da bi dolgo živele. Neizprosna usoda jih je obsedila na izumrtje.

Usoda žuželk pa je bila drugačna. Žuželke so se razširile po vsem svetu in niso izumirale. Danes poznamo nad 600.000 različnih vrst žuželk.

Učenjaki se trudijo, da bi rešili uganko zakaj je usoda žuželk drugačna od usode velikih živali, toda njih prizadevanje se ni rodilo pravega uspeha. Brezuspšen je tudi trud učenjakov, da bi prirodi izrgali skrivnost o mrzli svetlobi, o svetlobi namreč brez vročine, kakršno najdemo pri nekaterih žuželkah, na primer pri nekem južnoameriškem metulju. Če prinesemo trideset do štirideset teh metuljev v temno sobo, se začnejo svetiti tako močno, kakor bi prostor razsvetljevala sveča. Neka svetilkajoča se snov, ki je v njihovi krvi, povzroča to svetlobo ob prav nizki toplini. Nekatere žuželke izražajo raznobarno svetlobo. En sam tak metulj sveti tako močno, da ob tej svetlobi lahko celo čitamo.

Znanost si prizadeva doseči hitrost, ki bi presegala hitrost zvočnih valov. Kakor so dognali učenjaki, more tako zvana ognjena muha preleteti nad 340 metrov v eni sekundi. Šele v zadnjem času je človeški razum premagal čas in daljavo z radijskimi poročili, ki preletijo pot okrog sveta v eni sedmimi sekundah. Nekatere žuželke so se že zdavnaj sporazumevale s pomočjo elektromagnetnih valov. Neki učenjak je napravil zelo zanimiv poizkus. Ujel je dva metulja, samca in samico. Samca je odnesel nekaj kilometrov proč in ga izpustil. Ta je nekaj trenutkov ostal negiben, le tiho je nemirno obračal na vse strani. Prav kmalu pa se je dvignil v zrak in zletel naravnost k svoji tovarišici, ki ga je čakala. Ali je s tipalkami ujel hrepeneči klic tovarišice? Nemogoče, so ugovarjali nekateri učenjaki, razdalja je prevelika. Učenjak pa je dokazal, da zadostuje milijonski del konjske sile za radijsko oddajo na daljavo 7 do 8 km.

Po teh odkritjih si človek želi še jasnejših dokazov. Zakaj bi ne povečali moči naših čutov s pomočjo posebnih priprav? Izredno močan radijski sprejemnik bi nam mogel odkriti v navidezno tihi prirodi razne reči, za katere zdaj ne vemo. Slišati bi mogli glasove in stokanje majhnih bitij, ki živijo okrog nas.

Zal z današnjimi sprejemnimi aparati še ne moremo sprejemati elektromagnetne valove, ki jih oddajajo žuželke, ker znaša dolžina teh valov komaj kakšen milimeter. A prve poizkuse v tem smislu sta že naredila dva učenjaka. Vsakdo, ki ima zelo občutljiv radijski aparat, lahko predre v podzemsko kraljestvo mravelj in termitov. Slišal bi nešteto različnih glasov. Toda kdo more razumeti skrivnostno govorico malih bitij! Ni torej življenje teh drobnih bitij čisto tiho, kakor smo še nedavno domnevali. Če se bo učenjakom nekoč posrečilo posneti na zvočni film to življenje, nam bo marsikaj jasnejše, česar zdaj še ne razumemo.

Če bi nam film mogel pokazati, kaj se godi v svetu termitov, bi videli velikansko vojsko, ki grozeče koraka, da si osvoji zemljo. Pošastne množice bojnikov, katere žene skrivnostna sila, se pripravljajo, da poplavo našo zemljo. Nihče jih ne more zadržati. Kjer se termiti pojavijo, jih ni mogoče več ugonobiti.

Nekateri učenjaki pravijo, da je ta vrsta žuželk določena za nadoblast nad drugimi bitji. Zgradbe teh čudovitih živali so trdnjše od onih, ki jih zgradi človek, in dosežejo višino šestih do sedmih metrov. V sorazmerju s svojo velikostjo bi moral človek graditi stavbe, visoke do dva kilometra. Zgradbe termitov so tako trdne, da jih more razrušiti edino dinamit. V tropičnih krajih najdemo kar mesta samih zgradb termitov. Severna Rodezija in Katanga sta po trditvi nekega učenjaka bolj deca je odnesel nekaj kilometrov proč in ga izpustil. Ta je nekaj trenutkov ostal negiben, le tiho je nemirno obračal na vse strani. Prav kmalu pa se je dvignil v zrak in zletel naravnost k svoji tovarišici, ki ga je čakala. Ali je s tipalkami ujel hrepeneči klic tovarišice? Nemogoče, so ugovarjali nekateri učenjaki, razdalja je prevelika. Učenjak pa je dokazal, da zadostuje milijonski del konjske sile za radijsko oddajo na daljavo 7 do 8 km.

PAVELIĆ KLIČE NEMSKO VOJSKO NA POMOČ PROTI UPORNIKOM

Bern, Švica. — Po najnovejših poročilih so uporniške čete prisilile hrvatsko lutovlado Ante Pavelića, da je zaprosila za nove nemške okupacijske čete.

Uporniški voditelji, ki so nadeli ime "ljudski komisarji", delujejo v dolini Vrena v južni Hrvatski, kamor jim baje Arbegleži pošiljajo pomoč po zrak.

Poročila pravijo, da so letala spustila večje število vojaške redne jugoslovanske vojske in polni opremljeni velikimi količinami dinamita.

Pavelićevi viri sporočajo, da je tesen prijatelj in sodelavec Pavelića našel "slavno" smrt v bojih s četniki pri Bugojnu v Jugoslaviji. Istočasno nadzoruje tisk pod nemškimi nadzorstvom poročila, da so letalske sile padle uporniške oddelke v bližini Petrove gore pri Zagrebu, da je bil Pavelić napaden blizu Zagreba.

Poročila nadaljujejo, da so bežniki iz Pavelićeve vojske ustanovili "zeleno vojsko" in se bore proti nemški okupaciji, kijskim četam in proti Paveliću, Nemcem prijazni vlad.

za zračenje in urejanje topništva v podzemlju.

Plodovitost termitov je namreč neverjetna. Kraljica, ki je v kraljevski sobi, neprestano leže nove ličinke, do 30.000 na dan, 10 milijonov v enem mesecu, 100 milijonov v desetih dneh. Kolikor časa približno živi, njeno jajo branijo nepregledne namre vojščakov, izmed katerih vsak podoben majhnemu nemu vozu. Čeljusti termitov vojščaka so tako močne, da morejo zdrobiti celo kovino. Na njih imajo termiti rogovce, s katerimi spuščajo strupeno tekočino. Nič se jim ne more upirati, vse zgrižejo in zdrobijo, celo svinco. V pristanišču na Ferrolu so uničili celo ladjo, ki je nedavnega so učenjaki demantirali, da živijo termiti le v vročih krajih, toda pred nekaj leti so ugotovili, da počasi napredujejo tudi proti zmernemu vremenu.

Posebna vrsta termitov se razširja po Evropi. V nekaterih italijanskih mestih so ti termiti napravili že velikanske škodo, posebno kjer so vdrl v knjižnice in muzeje. Tudi iz Francije prihajajo podobna poročila. Znanost si prizadeva, da vrla pohod tega strašnega termita z ognjem in z raznimistrupi, a ves trud je brezuspešen.

Ali se človek, ki je izumrl, ko raznovrstno orožje, da bi uničil človeka, ne bo mogel uničiti te strašne šibe, ki uničuje človeka kar on ustvarja? Sila termitov je takšna, pravijo nekateri učenjaki, da grozi uničiti celotno človeštvo. Njihov ugonobitev človeka, ki termiti imajo svoje sovražnike, to so mravlje, ki so njihove sovražnice. Med termiti in mravljami se vrše hudi boji in se seveda, kdo bo zmagal.

PROCES

PROTI RUSKIM ZAROTNIKOM

"Zanimujem, da bi bil imel pri-
tornu Menžinskoga osebnostne raz-
zage. Za mesto vodje OGPU se
potem potegoval niti iz osebnih
razlogov, niti ne iz karističnih
razlogov, temveč v interesu
našega zaročniškega delova-
nja."

To je popolnoma verjetno, ali
ne izključuje drugega. Da
Jagoda sposoben moriti iz o-
sebnih vzrokov, dokazuje njegovo
osebno priznanje o umoru
Maksima Pješкова. Rekel je
zapravost, da so bili vzroki o-
sebnosti. Potem takem ni izključe-
ni, da so vodili Jagoda tudi tu-
jni osebni razlogi.

On pravi, da je bil v tej zade-
vi poseben sklep centra, kate-
re mu je izročil Enukidze. Re-
kel se je predvidevala upo-
rabo zdravnikov, kar je dajalo
polno garancijo, da bo raz-
rešeno nemogoče.

Jagoda torej ni navaden mo-
rilec. On je morilec z garancijo
za življenje. Njegovi računi pa
tudi tukaj niso obnesli. Ga-
rancija je bila gnala, je izpode-
la Jagoda in njegovo podlo
delovanje sta razkri-
la razkila pa jih ni tista iz-
sledila poizvedovalna služba,
ki je organiziral in katero
zoper uporabi Sov-
jetske države in naše revolucije
Jagoda, temveč jih je
ona prava, resnična
poizvedovalna služ-
ba, kateri načeljuje eden najiz-
rednejših Stalinihovih sodru-
žnikov, Nikolaj Ivanovič Ježov.

Enukidze in Jagoda sta se
razhajala o tem, kako bi bilo
stališča garancij, kate-
re iskal Jagoda, spravi na
čelo Menžinskoga in druge
ki si jih je bil izbral Ja-
goda predlaga svoj zvi-
šep: povzroči naj se, ka-
ker je rekel, smrt vsled bolezni,
kateri je rekel tukaj pred
se: "Priznavam, da sem
bil bolezen Maksima Pješ-
kova, tako v ostalem ni tako
razumno, kakor bi se moglo
v prvem trenutku. Pripra-
vilo okolje, v katerem naj-
bolje in razmajan organi-
zacija, potem pa uporabiti
način zdravljenja ali, ka-
ker je rekel Pletnjev, podtakni-
mo bolelemu organizmu kako
se, ne boriti se zoper bo-
lezen, ne pomagati bolniku,
temveč pomagati infekciji in na
tako paradižniko.

Jagoda je bil tehnično visoko
obezpečen moriti ljudi na najza-
varnejše načine. Bil je takore-
koma najmodernejše teh-
nični banditski "znanosti", —

prekosi je celo vrsto drugih
zločincev, ki niso razumeli teh
daleko in globokoidočih zločin-
skih nakan Jagodovih.

Enukidze je odklonil Jago-
dov predlog, da se naj umori
Sergeja Mironoviča Kirova po-
tom bolezni. Rekel je, da se mo-
ra umor Kirova izvršiti tako,
kakor je odredil center. Toda —
kakor je rekel Jagoda — je En-
ukidze obenem že obljubil, da
se bo ob drugi priliki poslužil
recepta in sredstev, katere je
predlagal Jagoda.

Ta druga prilika je prišla, ko
je nastalo vprašanje o nasled-
njih umorih.

"Ko je Enukidze sporočil
sklep kontaktne centra o u-
muru Kirova, — je rekel Jago-
da, — sem ga opozoril na ne-
varnost, da more direktno tero-
rističen čin povzročiti ne le moj
proval, temveč tudi proval vse
organizacije. Opozoril sem Enu-
kidzeja na manj nevaren način
in ga spomnil na to, kako je bil
s pomočjo zdravnikov umorjen
Menžinski. Enukidze je odgovoril,
da se mora izvršiti umor Ki-
rova tako, kakor je odredjeno,
in da so ta umor prevzeli troc-
kisti in zinovjevci, naša naloga
pa je, da jih ne oviramo."

"Glede nevarnega načina u-
mora s pomočjo zdravnikov je
Enukidze rekel, da bo v naj-
krajšem času center obsodil naj-
se izmed vodij stranke in vlade
umori prvega na ta način."

Ali je mogoče iti dalje v tem
brezmejnem cinizmu, v tej brez-
mejni zahrbtnosti, ko so ljudje
ogabno mirno in hladnokrvno
razpravljali, koga izmed članov
stranke in vlade bo treba umo-
riti in na kakšen način naj se
to naredi, da bi se ognili raz-
krinkanju. Dalje je Jagoda re-
kel:

"Nekoliko pozneje, na nasled-
njem sestanku z Enukidzejem,
mi je ta sporočil, da je center
sklenil izvršiti več terorističnih
aktov zoper člane Politbiroja in
razum tega osebnost zoper Maksi-
ma Gorkoga. Enukidze mi je
razložil, da smatra desničarsko-
trockistični blok, kot najbližji
perspektivo, strmoglavljenje o-
blasti Sovjetov in da vidi pri-
tem v Gorkem nevarno osebnost.
Gorki je neomejen pristav
Stalinovega vodstva in bo v
slučaju realizacije zarote brez-
dvomno dvignil visoko svoj glas
zoper nas, zarotnike."

Zaradi tega se je postavilo
vprašanje, katero je ta blok
končno veljavno odločil, o umo-
ru Alekseja Maksimoviča Gor-
kega.

Se en sklep o odstranitvi je

Na sliki na levi vidimo nekega ameriškega naglednika, ki uči dva filipinska vojaka streljanja s strojnico. Na desni pa je filipinski vojak, ki je pravkar vrget ročno granato.

Društveni KOLEDAR

MAY

16. maja, sobota. — Cleveland-
ska atletična liga S. N. P. J. —
Plesna prireditev v avditoriju
Slovenskega narodnega doma
na St. Clair Ave.

23. maja, sobota. — Pevski zbor
"Planina" priredi koncert v
korist JPO, SS. v Slovenskem
narodnem domu, v Maple
Heights, Ohio. — Po koncer-
tu ples.

30. maja, sobota. — Jugoslovanski
kulturni vrt — Proslava
v avditoriju Slovenskega na-
rodnega doma, na St. Clair
Ave.

30. maja, sobota. — 15-letnica
društva "Slovenska Bistrica",
št. 42 S. D. Z. v Slovenskem
Domu v Girard, Ohio.

JUNE

7. junija, nedelja. — Banket in
ples "Golden Blue-ettes", pod
pokroviteljstvom društva sv.
Jožefa, št. 169 K. S. K. J. v
Slovenskem domu na Holmes
Avenue.

14. junija, nedelja. — Piknik
društva "Združeni bratje", št.
26 S. N. P. J. na SNPJ far-
mi.

JULY

12. julija, nedelja. — Piknik dru-
štva "Zvon" na prostorih Do-
ma zapadnih Slovencev, 6818
Denison Ave.

12. julija, nedelja. — Piknik
Zadruga na S. N. P. J. farmi.

19. julija, nedelja. — Pevski
zbor "Slovan" priredi piknik
na prostorih S. N. P. J. farne

28. junija, nedelja. — Društvo
"Vipavski raj" št. 312 — S.
N. P. J. priredi piknik na iz-
letniških prostorih SNPJ.

28. junija, nedelja. — Piknik
društva "Veletit" št. 544 S.
N. P. J. na prostorih Doma
Zapadnih Slovencev, 6818 De-
nison Ave.

AUGUST

2. avgusta, nedelja. — Društvo
"Brooklynski Slovenci" št. 48
S. D. Z. priredi piknik na pro-
storih Doma zapadnih Sloven-
cev, na 6818 Denison Ave.

2. avgusta, nedelja. — Balin-
ska tekma Progresivnih
Slovenk v Slovenskem druš-
tvenem domu na Recher Ave.

16. avgusta, nedelja. — Piknik
Cankarjeve ustanove na S. N.
P. J. farmi, — Chardon in
Heath Rd.

SEPTEMBER

5. septembra, sobota. — Clevel-
andska federacija S. N. P. J. —
Prireditve v obeh dvoranah
Slovenskega narodnega doma,
na St. Clair Ave.

6. septembra, nedelja. — Clevel-
andska federacija S. N. P. J. —
Ples in banket v avditoriju

Slovenskega narodnega doma
na St. Clair Ave.

12. septembra, sobota. — Skup-
na društva fare sv. Vida. —
Plesna veselica v avditoriju
Slovenskega narodnega doma
na St. Clair Ave.

19. septembra, sobota. — Druš-
tvo sv. Cirila in Metoda, št.
18, S. D. Z. — Plesna veseli-
ca v avditoriju Slovenskega
narodnega doma na St. Clair
Avenue.

26. septembra, sobota. — Jugo-
slav Camp No. 293 W. O. W.
Plesna veselica v Avditoriju
Slovenskega narodnega doma
na St. Clair Ave.

27. septembra, nedelja. — Dru-
štvo sv. Janeza Krstnika, št.
37 A. B. Z. — Proslava 40-
letnice v avditoriju Slovenske-
ga narodnega doma, na St.
Clair Ave.

OCTOBER

3. oktobra, sobota. — Društvo
"Slozne sestre" S. N. P. J. —
Plesna veselica v avditoriju
Slovenskega narodnega doma
na St. Clair Ave.

4. oktobra, nedelja. — Croatian
Pioneers C. F. U. — Ples v
avditoriju Slovenskega narod-
nega doma, na St. Clair Ave.

10. oktobra, sobota. — Plesna
veselica društva "Collinwood-
ske Slovence" št. 22 S. D.
Z. v Slovenskem domu, na
Holmes Ave.

10. oktobra, sobota. — S. S. P.
Z. ples v avditoriju Sloven-
skega delavskega doma, na
Waterloo Rd.

10. oktobra, sobota. — Honor
Guards of S. D. Z. — Plesna
veselica v avditoriju Sloven-
skega narodnega doma na St.
Clair Ave.

11. oktobra, nedelja. — Kon-
cert godbe Sv. Vida v Slo-
venskem narodnem domu, po-
poldne, — zvečer ples.

16. oktobra, petek. — Carniola
Hive, No. 493 T. M. — Ples-
na veselica v avditoriju Slo-
venskega narodnega doma na
St. Clair Ave.

17. oktobra, sobota. — Društvo
Clevelandski Slovenci št. 14
S. D. Z. — Plesna veselica v
avditoriju Slovenskega na-
rodnega doma na St. Clair Ave.

18. oktobra, nedelja. — Pevski
zbor "Sloga" — jesenski kon-
cert v avditoriju Slovenskega
narodnega doma na St. Clair
Avenue.

24. oktobra, sobota. — Carniola
Tent No. 1288 T. M. — Ples-
na veselica v avditoriju Slo-
venskega narodnega doma na
St. Clair Ave.

25. oktobra, nedelja. — Dram-
ski zbor "Ivan Cankar" Pred-
stava in ples v avditoriju Slo-
venskega narodnega doma na
St. Clair Ave.

31. oktobra, sobota. — Plesna
veselica Zadruga . v Sloven-
skem društvenem domu, na
Recher Ave.

31. oktobra, sobota. — Sloven-
ska ženska zveza št. 41 ples
v avditoriju Slovenskega de-
lavskega doma, na Waterloo
Road.

31. oktobra, sobota. — Društvo
sv. Katarine Z. S. Z. — Ples-
na veselica v avditoriju Slo-
venskega narodnega doma na
St. Clair Ave.

NOVEMBER

1. novembra, nedelja. — Glas-
bena Matica. — Opera in ples
v avditoriju Slovenskega na-
rodnega doma, na St. Clair
Avenue.

7. novembra, sobota. — Društvo
"Clairwoods" št. 40 S. D. Z.
Plesna veselica v avditoriju
Slovenskega narodnega doma
na St. Clair Ave.

7. novembra, sobota. — Druš-
tvo sv. Janeza Krstnika A. B.
Z. — ples v avditoriju Slo-
venskega delavskega doma
na Waterloo Rd.

8. novembra, nedelja. — Dram-
ski zbor "Abrašević" — Pred-
stava in ples v avditoriju Slo-
venskega narodnega doma, na
St. Clair Ave.

14. novembra, sobota. — Druš-
tvo "Washington" št. 32 Za-
padne Slovske Zveze —
ples v avditoriju Slovenske-
ga delavskega doma na Wa-
terloo Rd.

14. novembra, sobota. — Dru-
štvo "Slovenec" št. 1, S.
D. Z. — Plesna veselica v av-
ditoriju Slovenskega narodne-
ga doma, na St. Clair Ave.

15. novembra, nedelja. — Blau-
e Donau — Koncert in ples v
avditoriju Slovenskega na-
rodnega doma, na St. Clair
Avenue.

15. novembra, nedelja. — Dru-
štvo "Cvetiči Noble" št. 450
S. N. P. J. obhaja 20-let-
nico v Slovenskem društv-
nem domu na Recher Ave.

15. novembra, nedelja. — Mla-
dinski pevski zbor ima prire-
ditev v avditoriju Slovenske-
ga delavskega doma na Wa-
terloo Road.

21. novembra, sobota. — Druš-
tvo Sv. Anne, št. 4, S. D.
Z. — Plesna veselica v avdi-
toriju Slovenskega narodnega
doma na St. Clair Ave.

22. novembra, nedelja. — Dram-
ski zbor "Ivan Cankar" —
Predstava v avditoriju Slo-
venskega narodnega doma na
St. Clair Ave.

26. novembra (Zahvalni dan),
četrtak. — Socialistična "Zar-
ja" — koncert v avditoriju
Slovenskega narodnega do-
ma, na St. Clair Ave.

28. novembra, sobota. — Mar-
tha Washington, št. 38 S. D.
Z. — Plesna veselica v avdi-
toriju Slovenskega narodne-
ga doma na St. Clair Ave.

28. novembra, sobota. — Betsy
Ross, A. B. Z. — ples v avdi-
toriju Slovenskega delavske-
ga doma na Waterloo Rd.

29. novembra, nedelja. — Klub

Oreški — ples v Slovenskem
delavskem domu na Waterloo
Road.

29. novembra, nedelja. — Cle-
velandska federacija S. N. P.
J. — Proslava 15-letnice v av-
ditoriju Slovenskega narodne-
ga doma, na St. Clair Ave.

DECEMBER

5. decembra, sobota. — Društvo
Svobodomiselnih Slovencev, št.
2, S. D. Z. — Plesna veselica
v avditoriju Slovenskega na-
rodnega doma, na St. Clair
Avenue.

6. decembra, nedelja. — Croati-
an Pioneers C. F. U. — Ples-
na veselica v avditoriju Slo-
venskega narodnega doma na
St. Clair Ave.

6. decembra, nedelja. — Koncert
pevskega zbora "Slovan" v
Slovenskem društvenem do-
mu na Recher Ave.

19. decembra, sobota. — Druš-
tvo "Comrades" No. 566 S.
N. P. J. — Plesna veselica v
avditoriju Slovenskega narod-
nega doma, na St. Clair Ave.

12. decembra, sobota. — Druš-
tvo "Slovske Sokolice, št.
442 S. N. P. J. — Plesna ve-
selica v avditoriju Slovenske-
ga narodnega doma, na St.
Clair Avenue.

13. decembra, nedelja. — Can-
karjeva ustanova — Priredi-
tev v avditoriju Slovenskega
narodnega doma, na St. Clair
Avenue.

20. decembra, nedelja. — Slo-
venska šola Slovenskega na-
rodnega doma — Božičnica v
avditoriju Slovenskega na-
rodnega doma, na St. Clair
Avenue.

26. decembra, sobota. — Druš-
tvo "Spartans" S. N. P. J. —
Plesna prireditev v avditoriju
Slovenskega narodnega doma
na St. Clair Ave.

27. decembra, nedelja. — Ame-
rican Yugoslav Veterans —
prireditve v avditoriju Slo-
venskega narodnega doma, na
St. Clair Ave.

31. decembra, četrtak. — Silve-
strov večer Slovenskega na-
rodnega doma in Kluba dru-
štva Slovenskega narodnega
doma v obeh dvoranah Slo-
venskega narodnega doma, na
St. Clair Avenue.

War Needs Money—YOURS!

This war calls for every ounce
of energy, every dime and dollar
we can muster for ships—and
planes—and guns.

Hit the enemy with a \$25
Bond. Hurt him with a \$50
Bond. Help to blow him sky-
high with a \$100 or \$1,000 Bond.

Don't delay—every hour
counts. Buy United States
Defense Bonds and Stamps
TODAY.

NOVICA

IMA LE TEDAJ SPLOŠNO VREDNOST KO JO IZVE JAVNOST

KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki
bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost,
sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 5311

Novice radevolje priobčujemo
brezplačno

Vladimir Levstek:

GADJE GNEZDO

Povest iz dni trpljenja in nad

I.
V obraz se klanjajo gospe, za hrbtom hvalijo vražjo babnico, in Kastelka odzdravlja kosato na desno in levo. Marsikdo gre vdovi rajši s poti nego naproti; nihče ne zine o nji zlega brez dobrega. To je dovolj pri naših kmetih, ali premalo za Kastelkin nadčloveški trud.

Premalo? Ona ima druge reči, ki jo vesele na svetu.

Recimo poletno jutro takrat pred veliko vojno. Gospodinja vstane prva v hiši: ali že leze sonce izza Sevskega hriba? In solnce, ki dremavo kuka čez borovce, prestreže njen trdi pogled ter se prilizne:

"Dobro jutro, gospa, dobro jutro! Podvizam se, nič ne kolnite, mati! Ves dan bom sijalo brez preneha, le zanesite se name."

Toda Kastelka renči:
"Da te satan! Ako danes ne bo dežja, naj kar vse skupaj hudič odnese!"

In že je zrastle na rumenem nebu siva pika ter leze bliže in bliže.

Stara jo ureže moških korakov v dekelsko kamro:

"Kvišku, pokore, zberite grešne kosti! Za hrčanje vas nimam, če se ponoči z dedci pečate, meni nič mar; alo, Katar, Jera, Micon! Da ne vidim sledi na vrtni, kamor so postavljali prešušniki leste in kopita; marš! ... In ti, Polona, ki si v drugem, da se mi spraviš o šmaru: tvojo zalogo bo vrag poslušal, ne jaz!"

Brez usmiljenja grabi za gola bedra ter meče zaspanke z ležišča; dekle ne godejo, zakaj vdovini žganci plavajo v masti, plače so dobre, novoletni darovi obilni.

Kastelka se umiva, prha ko delaven konj in natiče grobo obleko, bevska je zdaj na sakramensko suho, zdaj na prekleto kravo, kateri je že pred tednom potekel čas, zdaj na ljudi, ki jih je malo prida; kadar odmoli vse blagoslove, je čisto sveža in polna korajže. Prezirno kaže pest nadlogam:

"Ampak pri moji duši!"
Ampak pri njeni duši je hujši od nebes in pekla.

Kave in belega kruha ne zajtrka, nego kozarec brinjeve s česnjem in ječmenjakom; to daje zdravje in moč.

"Ozrla bi se krog hiše ..."

Ko stopi na prag, razoglava, moško palico v roki, samolastno iskro v sivih očeh, glavo pokonci, levo pest uprto v bok, se ji njenih pet križev prav nič ne pozna.

Še vrabci na žebli, senice na tepki vrese glasneje, ko se pokaže. "Svetleje se moramo bleščati!" mislijo rošne kaplje v travi ter sipljejo pisane žarke, da ljubosumne marjetice komaj iztežajo vrat. Življenje kipi s

Išče se žensko

da bi pomagala v kuhinji v restavraciji, za par dni v tednu. Katero veseli, naj se zgleda na 390 East 156th St.

Proda se

hišo za eno družino na 997 E. Blvd., nasproti parka. 4 spalnice in zgotovljeno tretje nadstropje. — Garaža za 2 avta. Dober nakup. Pokličite: Mr. Bialosky, MA. 0300.

Mlad fant

prost vojaščine, dobi delo za šofirati truck. Okrog 40 ur dela na teden. — Dobra plača in provizija. — Kogar zanima, naj pokliče Henderson 5311, ali vpraša v uradu "Enakopravnosti" za naslov.

podvojeno silo, delo gre po nitki, prav kakor bi se negibno upiral sam bognasvaruj.

Črni petelin pri hlevih komandira že daleč: "Pozor, putanje! Mati gredo, nihče naj ne dela škandala!" Modro stoji živina pri jasilih, trzaje s svetlo kožo; naj vidi gospa, živ krst se ne zmeni za nas! In jeznih oči leze vdova po prstih k šimnovi postelji tiho vzdigne palico ter jo spusti, ne za šalo, na hlapčevu zadnjem plat.

"Načrt, mrcina žganjarska? Da bi se živ pogreznil in bi ti s fraktjem zob izbijali do sodnjega dne!"

Pijani šimen, ki ga ne smeš krivo pogledati, skoči na noge ter švigne pokorno po delu: s Kastelko ni dobro norcev briti, sam Bog ve, da ne.

Kose se bliskajo, hlapci pokajo z biči, voz za vozom drda po cesti, dekle hite s penetimi žehrtarji, gnoj leti na kopico, kot bi držalo po sedem rok za sleherne vile. Kdaj je zajtrkal, ne ve nihče izmed služničad, saj komaj utegne prijeti za žlico in jo položiti iz rok. Dobro je biti pri vdovi, toda pot lije v potokih, in red se ne omaje leto in dan.

Na razpotju pred domom se gospa ne pozabi ustaviti, da izmeri bogastvo z očmi. Dolga bela hiša s prizidanim nadstropjem in podstrešnimi kamrami gleda prijazno izmed hrusk in orehov, rožni grmi z zlatozrealnimi kroglasti se sladko smejo čez vrtni plot; kozelci, hlev, skedenj, svinjaki in kašče objemajo dvorišče v podkvi, in zdi se, kakor bi vsako posebe škripalo od izobilja.

"Spodaj okna so stara," pomišlja Kastelka, "zgornja so moja, veliki kozelci je moj, kašče, svinjaki so moje delo; vse drugo sem prenovila. Glejte kose v vrsti, motike in lopate in stroje na skednju; in hlevu dva para težkih konj in par lahkih, vmes deva breji kobili, žrebe, sedmero krav, par volov, in prešičev — koliko jih je pravzaprav? Shrambe so polne, grunt brez dolga, v hranilnici leži tisočak pri tisočaku, trije sinovi študirajo ... Kaj bi bilo, da nisem jaz garala?"

Da, gospodarila je bolje ko kdaj kak Kastelec; zgrabila je vruga za rep, ko je zasadi krepelje v grunt in ga hotel odnesti. Kastelčeva raste iz njenih dlani in neugasnega ognja

Išče se

žensko za hišna opravila, predvsem pa da streže bolni ženski. Plača po dogovoru. — Zglasite se na 1185 East 172nd St., po 4. uri popoldne ali pa pokličite KEnmore 3815.

Obleke, preproge, odeje, karpete,

sploh vso bolj fino robo, volneno ali svilnato, čistimo in oživimo, da ima isti pogled ko takrat, ko je bila nova.

Shramba

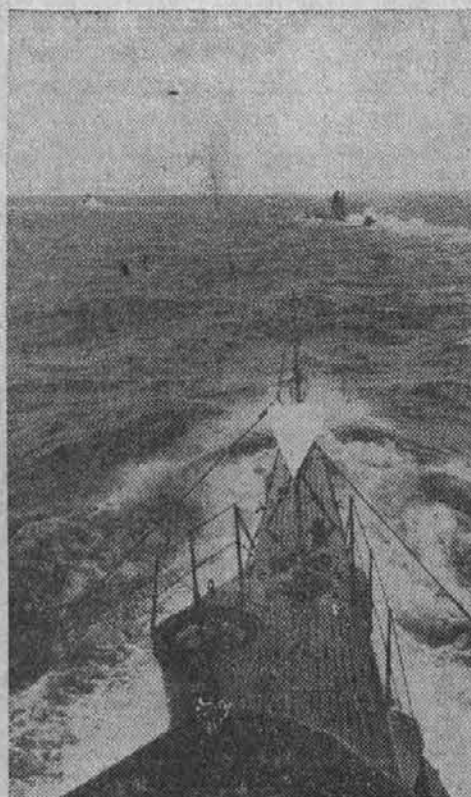
(cold storage) za obleke in kožuhovine (Furs) samo 2 centa za en dolar zavarovalnine proti moljev, ognju ali tatvini, plačate na jesen, ko jih potrebujete.

Prihranite si

20 odstotkov, ako sami prinesete. Pridemo tudi na vaš dom iskat, telefon Henderson 7123.

MERVAR'S

Dry Cleaning Plant Inc.
(Ustanovljena 1911)
5372 St. Clair Ave.
7801 Wade Park Ave.

Gornja slika nam kaže več prizorov na ameriški podmornici. Na sliki na levi je prizor, ki kaže, kako izgleda podmornica, ako jo gledate z njenega stolpiča. Na gornji desni sliki je prizor v notranjosti podmornice, spodaj pa je podmornica na površini.

v njeni glavi, noge ji segajo sedem sežnjev globoko v to rodovitno zemljo; po njenem je šlo, kljub vsemu! Trda volja v njenih opaljenih črtah se riše globlje in tli v zagrizeni strasti; ako bi ji napotoval Sevski hrib, gotovo bi ukazala: Premekni se! in znorela od presenečenja, če bi ostal.

"Kako se človek prelevi!" mrmra stopaje med travniki ter misleč na leta, ko je prelivala solze ob Prešernovih pesmih.

Na polju prihaja vdovin obraz mehkejši; pogled ji plava božja, heč pijancu in razuzdancu; neizkušena je postala čez noč mučenica, ki je vsako jutro strahotno ljubilo in drago reč ter jo zamisljeno zmanje v pšenico.

Teško in trdo stopa domov. Za hrastjem na kraju neba se kade fabrike in trgu; porogljivo uhaja Kastelki oko v to stran, kjer žive premožni Judje, potujeni trgovci, pijavke in oderuhi, jara drhal, ki se še mi po nemško. Vdova jih besno sovraži; od njih je prišla vsa njena nesreča, ves boj, ki je mlado dušo izpil. In kadar jo motijo ničemurne misli, je prvi med njimi ponos, da je zabila v svojem bogastvu jez pred njih nakane.

V takih trenutkih lista rada po knjigi svojega življenja.

Starši, premožni Kranjci, so jo pred petindvajsetimi leti nagloma primožili na Kastelčevo. Bila je lepa rjavolaska s sanjavi očmi; študentje domačega

Iz urada društva
Carniola Tent 1288
THE MACCABEES

Tem potom se naznanja vsem onim članom, katerih asessment ni bil plačan za pretekli mesec ali čelo meseca kar je tega leta, da se za one ni poslalo asessmenta na glavni urad Maccabees, kar pomeni, da je s tem nastala suspendacija, ako pa poravnajo še ta mesec, se jih sprejme nazaj v oba podporna sklada.

Obvešča se vse prizadete, da to naznanilo vpoštevajo, da ne bo potem kakšne nepotrebne jeze, ker pač mora biti vsak sam za sebe odgovoren.

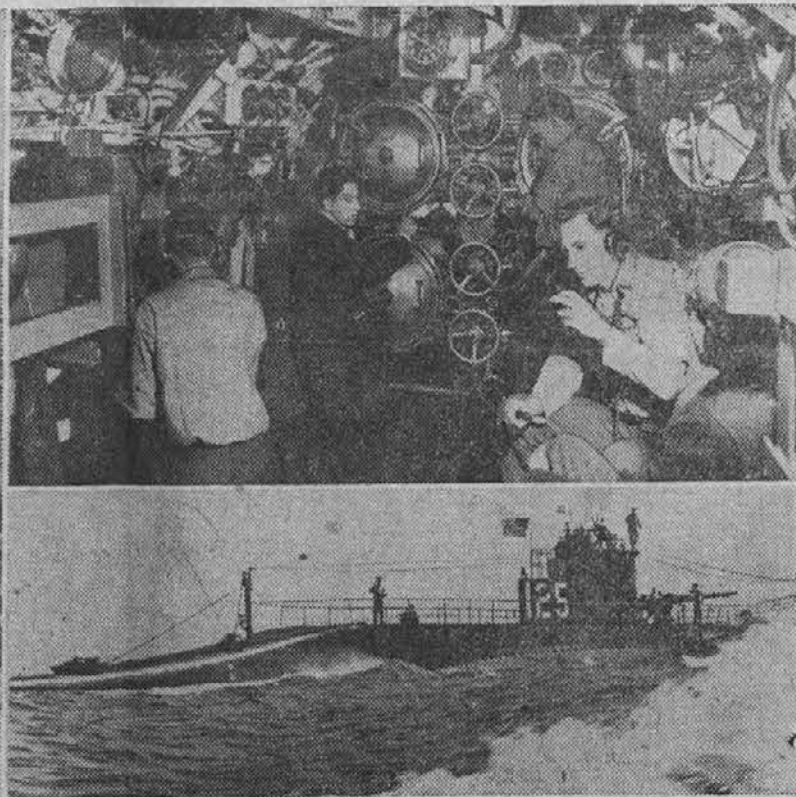
John Tavčar, taj.

Išče se delavce

izkušene za
PLANERS
SLOTTERS
HORIZONTAL BORING
MILLS
(Floor-Table vrste)
ter delavce za
"Milling" stroje
za dnevno in nočno delo
Plača na uro. Veliko nadurnega dela.

Wellman
Engineering
7000 Central Ave.

Življenje na podmornici

Gornja slika nam kaže več prizorov na ameriški podmornici. Na sliki na levi je prizor, ki kaže, kako izgleda podmornica, ako jo gledate z njenega stolpiča. Na gornji desni sliki je prizor v notranjosti podmornice, spodaj pa je podmornica na površini.

kraja so ji nosili berivo, ker ga je rastle tiste dni po naših logih. Med kuhalnico in srpom si je polnila srce s poetičnimi ideali ("Krst pri Savici," Jurčičevih romanov in Tavčarjevih novel ter z zgovornim rodoljubjem onega časa. Vzgojena v pokorščini in strahu božjem, se ni ustavljala volji roditeljev; nehala je čakati sreče po svojih mislih ter spoznala zakonsko ljubezen v postelji tujega moža.

Toda Kastelec je bil ukanil tasta, ki je menil, da moža Manico z zdravo korenino, pa je dal heč pijancu in razuzdancu; neizkušena je postala čez noč mučenica, ki je vsako jutro strahotno ljubilo in drago reč ter jo zamisljeno zmanje v pšenico.

Častihlepni mož je rad popival s tržani ter spravljaj njih besedo ko suho zlato. Nekaj pred poroko so bili zgradili usnjarsko tovarno in zavohali kmalu, da ne bo imela sape; najprej so le šušljali med seboj, nato so čisto drugi ljudje začeli nabirati bogate okoličane v družbo, ki naj bi jo kupila. Nemškutar Petschnig je bil vedomer na Kastelčevo, kakor da se je nehal meniti za kotenino in bičnike v svoji štacuni. Vse

pomenke je obdajala skrivnost; ali ko je Mama ležala z prvim sinkom, je Kastelec vinjen pri lomastil v zimski noči ter povedal, da je podpisal delnice za desetisoč goldinarjev. To je bilo več od dote, s katero je nevesta podprla grunt; in Kastelka je klela prvokrat v svojem življenju.

Komaj je vstala, je vzela breme gospodarstva nase, da ne vidi, kako raste otroku beraška palica. Mož se je klatil in popival, vozil se s kolesjem "inšpicirat" ter se vračal pijan in obigran. Urezal se je tu in tam, zakaj Petschnig ga je spremljal kakor senca; brez njega bi bil zdavnaj v neprilikah. Imetje se je krhalo in lezlo narazen; ko je povila Mana za Jožkom Tončka in Janka, je usnjarna zagrmela, Petschnig pa je prišel z menicami naravnost povedat, da je glavni upnik in misli kupiti grunt z vsem, kar je. Da bi bila mera polna, je ležal gospodar za pljučnico in bledel.

"Kdaj?" je vprašala Kastelka blede kot prt.

"Kako kdaj? Ena poteče v nedeljo, druga čez mesec dni ... Podaljšanje? Škoda b e s e d e! Kjer ni prave roke, tudi zaupanja ni."

"Satan bo kupil, ne ti!" je zaklela Mana drugič v svojem življenju, popadla stol in spodila

Poveljnik angleške mornarice

Admiral James Somerville, ki je bil imenovan za poveljnika angleške mornarice na Daljnem vzhodu.

volka iz hiše. Nato je stopila k moževi postelji

"Dobro za nas, če umre," je dejala. "Drugače bo pozno; sam Bog ne da, da bi se izlizal."

In prvokrat se je oglašil skrivnostni pomočnik: štiri dni potem so nesli Kastelca k pogrebu. Vse je zabavljalo vdovi, ki ni potočila solze. Toda njeno srce je bilo okamenelo; če ni poznalo hinavščine, tudi ni poznalo strahu. Vrnila se je v veliko izbo, ki je dišala po voščeničnem dimu in mrtvaških vencih, spletenih iz zadnjih jesenskih cvetlic; tam je ždelo do večera, Janka na prsih, Jožka in Tončka ob nogah, oči uprte v odvetnikovo pismo, ki je ležalo neprebrano na mizi. Burja za vogali, mrz izpod vrat; lačna dečka sta jokala, Kastelka je tuhtala svojo reč.

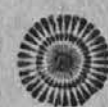
Premoženje staršev se je bilo razbilo med troje bratov in dvoje sestra; oni je niso mogli rešiti. Mislila bi na drugo možitev; ali kje najde petičnika, vdova na zavoženi kmetiji? Tudi otrok ni hotela roditi, ki bi izpodirali prvorojene. Kos kruha je čakal vse pod očetočo streho, toda vdova ni marala stran odtod, hotela je ohraniti

(Dolje primodno)

THE CALL TO THE COLORS
IS A CALL FOR DOLLARS

Dig deep. Strike hard. Our boys need the planes, ships, and guns which your money will help to buy.

Go to your bank, post office, or savings and loan association. Tell them you want to buy Defense Bonds regularly, starting now.

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'

dom, zdaj nalašč! Dolbe je v svoji glavi; sosedo so čenčale vanjo, toda Kastelka je molčala in za njenimi priprtimi vejnami je ugašal pogled.

Pozno zvečer je zavihal vina usta prezirni smehtaj, jih obroža še danes. Pokočila črva v zibelko, skuhalo bratstvo mleka ter se oblekla na dolgo je šarila po skrinjah in omarah. V trdi jutranji temi dala napreči, prišla sama na vajeti ter poglala. Dvakrat se je znočilo brez nje; vsi so mislili, da se ne vrne. Ali tretje poldne je zaropotal koleselji vrati; Kastelka je imela čisto nov obraz. Planila je k dojenku; razleteli so se posli po njih vaseh:

"Ho, ljudje božji, kdo kupi Konje, krave, prešiče, kolesa in drugo robo, vse za gotov denar! Le vkup, ljudje božji, Kastelka prodaja ..."

In je pridrla ljudi na Kastelčevo, da je bilo komaj prostora iz radovednosti, onega je pital iz radovednosti, drugega škodočnega pohlepa, drugega sočutja. Med njimi je stala vdova ter ko led, kričala, klela kakor hlapci, pulila se za vinar, ki je dajala. Ob solnčnem zahodu so mukali v hlevu dve buši travnatara v praznem svinjaku. Opustošene kašče, poluprazna vozarna, skrinje po hiši, oropane, prodano vse, kar je maral kdo vzeti, še ranjajoča obleka, še babičina avba, materin zlati križec, ki ga je dala na smrtni postelji hčeri v spomin, židane rute, kožušna obleka; Mana in poročna obleka; Mana si je pustila trde cunje, dekla se jih bila sramovala.

Ko so kupci odšli, je sedla kamro ter sešela izkupične bankovce, ki jih je bila pridržala s seboj; živa duša ni zvedela, kje jih je vzela. Manjalo je zmerom pettisočakov. Na njem je potrkal sosed, bogati Gaj: "Saj ne zmoreš, Mana!" "Zmorem, če me na zlodej vzame."

(Dolje primodno)

NEW! "BACTERIOSTATIC"
FEMININE
HYGIENE

now finding great favor among women...

Many doctors recommend regular use of douches as a precautionary measure for women who want to prevent daintiness for women troubled by itching odor or discharge. Some products may be harmful to delicate tissues. But not Pinkham's Sanative Wash! Pinkham's Sanative Wash is gentle and safe. It is a germicide. Instead of being harmful to delicate tissues, it kills the bacteria which cause itching and discharge. It is not only a powerful bactericide, but it also soothes and relieves irritation and discharge. It is a tonic effect on delicate membranes. Inexpensive! Get your bottle of Pinkham's Sanative Wash today from your druggist.

LIBERTY LIMERICK'S

A teacher, explaining inflation, Its after effects and causation, Advised all her scholars To save up their dollars And buy bonds to safeguard the Nation.

Help teach the Japs a lesson Put every dime and dollar you can into U. S. Defense Bonds and Stamp Bonds pay day.